

tilkommer ham, og altsaa hvad han har til gode. Disse Hovedmomenter vare betegnede som de, der skulde lægges til Grund for Regnskabet, og for at kunne følge denne Vej og for i den forløbne Tid at have nogenlunde Midler ihænde til at kontrollere, hvad der foregik — og jeg maa tilstaae, der foregik en ikke ubetydelig Uorden, — saa havde jeg sørget for, at der uafslædig indkom Styrkelsister, der efterhaanden naaede en meget høj Grad af Nøiagtighed. I de her udtalte Ord haaber jeg for Thinget at have beviist, at jeg i den Tid, jeg havde med Krigsbestyrelsen at bestille, gjorde, hvad jeg formaadede. Maaskee kunde en Anden i samme Tid have gjort Mere; men nogen Anden var ikke saa god at stille sig. Hvorledes disse Ting, der saaledes allerede dengang vare grundlagte, ere senere benyttede, eller om de slet ikke ere det, kjender jeg ikke; hvorvidt de have kunnet vare benyttede eller ikke, vil jeg ikke sælde nogen Dom over. Jeg taler her om den Tid, hvor Krigen idelig trængte paa, og hvor de daglige Fornødenheder vare saa store, at Kampen for at tilveiebringe dem absorberede de bedste Kræfter og den bedste Tid, og gjorde det, der maaskee var endnu mere — indtog de indflydelsesrigeste Mands Tanker og Virksomhed, saa de ikke kunde beskæftige sig med det Sideordnede; thi det kan ikke nægtes, at i en saadan Tid, hvor Gjerningen er Hovedsagen, og Forklaringer derover er det Underordnede, der maa disse ryddes tilside, for at Gjerningerne kunne røgtes tilgavn; det maa aldrig tabes af Sigte, naar man vil bedømme en Mands Handlinger; hvilken Mand har, om jeg maa benytte en Lignelse, staaet i Ilden under saa vanskelige Forhold som det, hvor det gjaldt om at røgte Hærvasenet i et Land, og det et lille Land, der førte Krig med overmægtige Fjender? Men, medens jeg i saa Henseende ikke vil slutte mig til Noget, der fører en Klage imod, hvad der er skeet, saa er jeg dog fuldkommen overbevist om, at vi nu Alle i Maringer i Træk ere komne paa det Gebeet, at det hele System kunde have været forandret og burde have været forandret, og at det kan og bør forandres. Saalænge vi halsstarrig bliye ved det Samme, saa ville vi til Trods

for alle Kræfter, vi ansatte i de forskjellige Bestyrelsesgrene, naar en Krig bryder løs, falde tilbage i den samme Glendighed, den nemlig, at vi først 6, 8, 10 Aar efter faae at vide, om de Udgifter, der have været gjorte, have været vel betænkte eller ikke, om der har indsnegret sig Underløb derunder, eller om hvad der er skeet, kun er en Folge af Begivenheders nødvendige Uorden. Jeg siger, det, der skal bringe mig til at nægte denne Bevilling, det skal være det, at jeg seer, at de Mænd, der beskæftigede sig med disse Gjensstande, have en saa langsom Opfatningsgave, at de, efterat vi have givet dem et Aar endnu 10,000 Rbd. til at arbejde i denne uendelige Brønd, endnu ikke ere komne til den Erkjendelse, at Brønden er bleven saa dyb, fordi man ikke i Tide har sørget for at lægge en Bund i den, der kunde bære. Jeg haaber, at de, naar de betænke, at de Bankeligheder, som nu knap kunne besejres, dem have de selv skabt ved ikke at have lagt en bedre Plan, da skulde være tilbøielige til at gjøre det, der har været foreslaaet for mange Aar siden, at ordne Hærvasenet og Regnskabsvasenet efter Krigsforhold og ikke efter Fredens smaalige Forhold.

Naar jeg har udtalt dette, saa har jeg ogsaa til en vis Grad sældet min Dom og udtalt min Mening med Hensyn til de Betøftninger, som vort Krigsvæsen medfører. Naar den ærede Minister siger: ifjor blev der bevilget Saameget; i Aar fordres der Saameget, og Saameget af dette er retfærdiggjort ved de særlige Forbringinger, der ligge i Tidsforholdene, Criser o. s. v., og hvis Savn vi have ladet staae hen, Munderingsvasenet o. s. v., saa svare vi: vi bevilgede ifjor en meget stor Sum, og at vi komme til at bevilge noget Mere i Aar, vil jeg meget gjerne indrømme er nødvendigt; men derimod indrømmer jeg ikke, at det, vi bevilgede ifjor, var nødvendigt ifjor, og endnu mindre, at det skulde være nødvendigt adaare. Herom siger jeg, som om Regnskabsvasenet: Kongen af Danmark kan for det lille Danmark ikke holde en Hær, der snart er 7,000 og snart 50,000—60,000 Mand efter det System, der er nedlagt i de nærværende Planer. Det danske Krigsvæsens System er — om jeg